

Notranjec

GLASILO

„POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA ZA NOTRANJSKO.“

Št. 7.

V Postojni, 24. marca 1905.

Leto I.

Svobodna šola je naša bodočnost.

Zadnjič smo poročali o tolovajskem napadu na župana v Knežaku, nadučitelja Česnika. Ta slučaj jasno kaže, kake sadove imamo še pričakovati Notranjci, ako bomo še naprej mirno gledali, kako nam bodo zapeljavali naše sicer dobro ljudstvo brezvestni hujskači, ki hočejo biti naši dušni pastirji. Ta slučaj pa nam tudi pove, da je ves boj v prvi vrsti namenjen učiteljstvu. Že večkrat smo povdarjali, da nam pomorejo povzdigniti Notranjsko edinole ljudje, ki nam jo pomagajo dvigati duševno in gospodarsko, opozarjali smo na važnost učiteljstva, a kazali tudi na škodljivce, ki nam bi najraje utopili one, ki delujejo za napredek Notranjske. In res, ni ga stanu, ki bi bil izpostavljen tolikim in tako strupenim sovražnikom, kot je učiteljski. „Domo-ljub“ in „Slovenec“ sta vedno polna napadov nanj, vodja klerikalcev dr. Šušteršič agitiral je svoječasno proti šoli, češ, da se po nepotrebnem zidajo „šolske palače“ in na deželi ga ni tako svetega kraja, kjer bi se ne delalo na to, da se čim preje „numerirajo kosti“ vsem učiteljem. Vsak hip se jim preti z ovaduštvom in če to ne izda, se jih „zapisuje za poznejše čase“. Vprašanje nastaja, ali zaslužijo učitelji, da se tako ž njimi dela?

Učitelj je na deželi jedna najvažnejših oseb. Tujec vam v hipu loči vas, v kateri je dobra šola od vasi, v kateri se zanjo ljudje malo brigajo. Z dobrim učiteljem se navadno začne novo življenje. Ako slišimo doneti po naših vaseh ubrano petje, je največkrat to zasluga učitelja; ako se zbirajo vaščani v bralnih društvih, je po večini učitelj, ki jih izobrazuje. Tudi gospodarsko stanje v posameznih krajih stoji dostikrat pod učiteljevim uplivom. Posojilnice, mlekarne, kmetijske podružnice često on poživlja, in nemalo zaslug imajo učitelji osobito pri sadjarstvu. Še veliko večji delokrog, kot v javnosti pa ima učitelj v šoli. Primerjali bi ga s kmetovalcem, ki mora izpreminjati gručavo in pusto zemljo v rodovitne in bujne njive. Učitelj dobi vsako leto sto ali pa še več otrok v šolo, ki nimajo o nobeni stvari pojma

in predno vam premisli vse te male duše, da razvidi, kaj se da vse iz njih ustvariti in za kaj porabiti njihove zmožnosti, je treba mnogo naporenega dela. Predno pa vidi na teh ledinah rožice cvesti, mora dolgo, dolgo in potrpežljivo čakati. O kmetu vsakdo ve, da se je veliko trudil in veliko pretipel, predno je žel sadove; učiteljskega truda ne vidimo, ker se navadno ne zamislimo v njegovo delovanje. Vsak človek pa, ki je kedaj obiskoval šolo, lahko to pojmi. Zato pa ne razumemo, kako da duhovščina, ki se ima tudi učiteljstvu zahvaliti, da je prišla do dobrega kruha, noče pripoznati učiteljskega truda. Zakaj neki ga naravnost taji in zametuje? Dokler je bil učitelj podložen duhovniku, živela sta mirno. Danes, ko vsak človek gleda na to, da se bolj in bolj postavi na svoje noge, se je tudi otresel učitelj duhovniškega jerobstva in začel živeti in delati samostojno. Duhovniku seveda ni všeč, da hoče biti učitelj mož lastnih nazorov, kajti lahko bi s svojim samostojnim nastopom izdatno skrčil število onih, ki delajo duhovnikom posredno ali pa neposredno tlako. Bije se torej boj za vlado med duhovniki in neodvisno šolo. Pri bolj izobraženih narodih, n. pr. pri Čehih, kjer duhovniki sploh nimajo nobene veljave v javnosti, gleda ljudstvo edinole na to, kako bi utrdilo moč učiteljstvu, dobro vedoč, da dvigne tem potom svojo izobrazbo in s tem svojo moč. Tudi pri nas se je začelo bolj in bolj širiti prepričanje, da je izobrazba predpogoj vsakega napredka. Šola šele odpre oči za važna življenska vprašanja. A le neodvisna, od vsakega škodljivega upliva prosta šola more popolnoma izvrševati svojo nalogo. Duhovniki so imeli skozi več stoletij priliko ljudstvo izobraziti: a izkazalo se je, da so se svoje naloge tako slabo zavedali, da je ljudstvo tam, kjer so oni gospodarili, ostalo neizobraženo. Danes je skrb za izobrazbo v rokah učiteljstva. To pa mora biti neodvisno, če hoče izvršiti dano mu nalogo. Uverjeni smo, da ne bo treba stoletij, da si bo ljudstvo znalo samo pomagati na noge, ako bo moderna šola prirejela vsako nedeljo pridige — gospodarska in druga poučna predavanja.

Naš narod hoče napredovati, povemo pa „Domo-ljubu“ in „Slovincu“, da je Notranjec eden prvih, ki ve, da svet napreduje danes hitrim korakom in se zaveda, da je njegova dolžnost napredovati z duhom časa.

Neodvisno in dobro učiteljstvo je naša sreča, svobodna šola naša bodočnost!

Politične vesti.

Vojna z Italijo. Že delj časa se govori, da stojimo na pragu vojne z Italijo. Avstrija in Italija pomnožujeta svoje čete na mejah. Iredenta — to so Italijani v Avstriji, ki bi radi prišli pod italijanskega kralja — ves čas ščuje. Glavna sporna točka pa so balkanske dežele: na Balkan gledata Italija in Avstrija poželjivo, da bi ga mogle kaj zasesti, a druga drugi ne privošči koščka zemlje. Na Balkanu bivajo večinoma slovanski narodi: Srbi, Macedonci, Bolgari. Vsem tem privoščimo popolno svobodo, ne pa da bi jih podvrgla Avstrija ali pa celo Italija. Za vojno se sploh nihče ne more ogrevati, kateri le malo pomisli, kako strašne so njene posledice, najmanj pa mi Slovenci, ki ne vemo prav natanko, za koga se pravzaprav bojujemo. Vojna, ki bi imela podjarmljenje naših Jugoslovanov na Balkanu kot posledico, bi pri Slovencih ne mogla biti priljubljena. Zato se nam ne zdi posebno lepo od ljubljanskega „Slovenca“, da je govoril toliko o vojni z Italijo in nekako pripravljaj javno mnenje nanjo, če-

ravno stvar v resnici še ni tako huda. Morda so se komu prikupili s tem in izgledali silno korajžni, da so rožljali s sabljo, a če duhovniki to delajo, to ne more vzbuditi nobenega občudovanja med tistimi, ki bi neposredno nosili posledice kake vojne.

Jesenice. Bridko se moti, kdor misli, da smo na Kranjskem Slovenci Nemce že ugnali. Na Dolenjskem se še vedno drže Kočevarji, v Ljubljani imajo Nemci precej moči, Zagorje ob Savi imajo nemškutarski občinski zastop. Tržič ima nemškega župana, po vseh mestih cvete precej nemškutarstva — najbolj nevarno pa je na Gorenjskem, kamor prodirajo Nemci s Trbiža navzdol. Najbolj napete so razmere v Jesenicah. Ta kraj raste vsled železne industrije, ki jo ima v rokah nemška industrijalna družba, nenavadno naglo. Ko steče nova železnica preko Jesenic in Bohinja v Gorico in Trst, postanejo Jesenice še važnejše. Pa tudi nevarnost, da si jih prisvojijo Nemci, je vedno večja. Občinski odbor je danes še slovenski. Dne 5. t. m. so izvolili 13 slovenskih častnih članov. Ker bi prinesli ti častni člani Slovincem pri prihodnjih volitvah gotovo zmago, so Nemci zaradi male napake v obliki sklicevanja dotične seje rekurirali, vlada pa je razveljavila izvolitev. Dne 23. t. m. so bili ponovno izvoljeni slovenski častni člani. Jesenice ostanejo gotovo v slovenskih rokah, ako bodo Slovenci složni. Ne mislimo, da bi bilo mogoče, da se klerikalci in odločno-narodna stranka v Jesenicah morejo popolnoma združiti. Vsak bo ostal pri svojih načelih, bilo bi tudi nepošteno, če bi „glijali“ med sabo za

Listek.

Naš milijonar.

Ljudje kaj radi slišijo o milijonih in nič manj radi se ne pogovarjajo o milijonarjih. Največji bogataši so na vsak način med Amerikanci. Prvi med njimi je Rockefeller, ki ima menda nad 100 milijonov kron letnih dohodkov. Amerikanci ga nazivljajo „petrolejskega kralja“. Rojen kot sin manj imovitega farmerja, si je znal ta mož pridobiti toliko denarja, da so danes njegovi skoraj vsi petrolejski studenci; veliko železnic in drugih prometnih naprav je njegova last in v bankah po celi Ameriki leži njegov denar. — Tudi Carnegie, ki je tretji ameriški milijonar, ni revež. Njega ne cenijo nič manj kakor na 80 milijonov kron letnih dohodkov. Tudi on ni prvotno imel ničesar. Rojen kot sin ubogega tkalca, je prvotno v predilnici opravljal najnižja tkalska opravila. Kmalu je postal kurjač pri kotlu in s 14 leti se je začel učiti za telegrafista. 16 let star je bil že telegrafist s plačo 1200 K. Prišel je k železnici, kjer je imel posebno srečo. Nek potnik mu je dal nasvet, da bi bilo pametno, ko bi imeli železnični vlaki tudi spalne vozove. Carnegie je to priliko izrabil, ne da bi se veliko obotavljal ter je kot izumitelj pripravnih spalnih vagonov zaslužil milijone.

Slovenci nimamo veliko milijonarjev. Miljonarji postajajo pač naši denarni in drugi združni zavodi. Nekaj kapitalistov pa ima vendar tudi naš narod. Prvega moža te vrste pač lahko imenujemo Ivana Kalistra. Ker je bil ta mož Notranjec, ki si je s svojo blagodarostjo ohranil med nami trajen spomin in ker o njegovem gospodarskem življenju kroži po Notranjskem nešteto pripovedic, mu hočemo tudi mi posvetiti nekoliko vrstic.

V Slavini rojen, priženil se je Ivan Kalister v Koče, kjer je imela njegova žena pol zemlje. On je pripeljal seboj 36 ovac. Kakor si ljudje sploh po Notranjskem radi pomagajo s kupčijo, tako tudi on. Prvotno je kot prekupec spečaval svoje in drugih pridelke, največ po Prestranku in drugih notranjskih krajih. Ko se je tako postavil dobro na noge in vsled varčnosti prihranil že nekaj tisočakov, ni sedel nanje, ampak njegova podjetna žila ni mirovala, in njegov dalekovidni trgovinski duh je znal izrabiti priliko in pomnožiti tisočake v milijone. Vzel je namreč v zakup užitninski davek kar v večji meri, tako da so njegova podjetja segala ne samo po Kranjskem, ampak sploh po Avstrijskem in Ogerskem in tudi deloma po Italijanskem. Kalistra so se bali celo mogočni in izobraženi kapitalisti, dasi ni znal niti imena podpisati. Ko je prišel nekoč v Budimpešto in pogledal, kaj bi se dalo tamkaj v denar

načela. A proti Nemcem so vsi. V tem vprašanju treba torej samo poštenosti in možno je složno nastopiti. Klerikalci pa ves čas nekaj spletkarijo, tako da si Slovenci drug drugemu ne zaupajo, iz česar imajo korist edino — Nemci!

Gleispach, žalostnoznan višjesodni predsednik v Gradcu je dobil tak nos, da bi vsak drugi kot on uvidel, da je za svojo službo nesposoben in prosil za umirovljenje. Kakor znano, je ta mož odredil, da bo v tožbi ptujskega župana Orniga proti dr. Brumnu in dr. Tavčarju sodila mariborska porota in ne ljubljanska, pred katero pravzaprav spada, češ da bi ljubljanski porotniki o tožbi Nemca sodili krivično. To Gleispachovo odredbo je najvišje sodišče razveljavilo in se s tem jasno izreklo za čast ljubljanskih porotnikov. Tožitelju, ki je zaupal na nemškutarsko poroto v Mariboru, je postalo zdaj vroče in se že pripravlja, da bo sramotno odstopil od tožbe.

Avstrijski državni zbor. Poslanec Deršata je predlagal, da zbornica izvoli odsek, ki naj prouči vsa vprašanja, ki se tičejo razmerja Avstrije do Ogrske. Predlog je bil soglasno sprejet. Odsek bo proučil na vse strani sedanje pogodbe, pripravljaj nove in vse pripravil za slučaj, da se ločimo carinsko od Ogrske, da ne bomo, kakor doslej vedno, nepripravljani in plačali Ogrom, da se maste na naše troške. — Dobili smo novega ministra deželne brambe Schönaicha. Ob svojem nastopu je izjavil, da se Ogrom ne bo v armadi prav nič več dovolilo. Seveda so na Ogrskem takoj vzrojili proti

Schönaichu, tako da danes novi gosp. minister že leze pod klop, češ „da se ga ni prav razumelo“.

Na Ogrskem se še zdaj ne morejo zjediniti. Cesar je 19. t. m. prišel v Budimpešto, tam se posvetuje z Madjari. Ti pa so dozdej neizprosni.

Na Ruskem je položaj nespremenjen. Nemiri se še vedno ponavljajo. Minister Buligin izdeluje načrt za ustanovitev ruskega državnega zbora, v katerem naj sede tudi voljeni zastopniki naroda.

Rusko-japonska vojna.

Štirinajstdnevna bitka pri Mukdenu in ob rekah Hunho in Šaho se je končala s popolnim porazom Rusov. Nasprotnika sta si bila v tej bitki glede svojih močij precej enaka; japonski uspeh se pripisuje izbornemu vodstvu, uporabi obležnih topov, pripeljanih izpred Port-Arturja, v prvi vrsti pa uporabljivosti in neustrašenosti japonskega moštva; obče se govori, da japonski vojak nadkriljuje ruskega. — Prav nepričakovano so objeli Japonci rusko desno krilo in konečno prodrli v središču; stem je bil boj odločen, Rusi so se umaknili v precejšnjem neredu. Pravijo, da so Rusi v tej bitki zgubili 26.000 mrtvih, 50.000 ranjenih in 40.000 ujetih, skupaj torej $\frac{1}{3}$ svoje vojske, dalje 100 topov in ogromno vojnih potrebščin.

Japonske zgube se cenijo na mrtvih in ranjenih okroglo na 50.000 mož. — Od tedaj se Rusi neprenehoma umikajo, ustavijo se menda še-le v dolini reke Sungari

spraviti, zbalii so se ga tamošnji židje tako, da so mu ponujali 100.000 gld., da bi jim ne delal tamkaj konkurence. Tudi v Turinu in Milanu so se baje tresli pred njim.

Ker je umrl brez otrok, so podedovali njegove milijone največ njegovi sorodniki, med katerimi imenujem zaslužnega Gorupa pl. Slavinskega, ki je s svojo podjetnostjo pomnožil prvotni kapital tudi na milijone. — Za Notranjce je Kalister marsikaj dobrega storil, njegovi uslužbenci, ki jih je bilo veliko število, so izborno izhajali pri njem in si delali denar, kar jim Kalister nikakor ni zameril. Ko ga je prišel nekoč njegov uslužbenec črez leta prosit pomoči, mu reče Kalister: „Kaj? Vi pravite, da ste bili pri meni v službi? In si niste ničesar pridobili? Sram Vas bodi in sram je mene! Kdor je pri meni v službi, mora obogateti.“

Največ dobrot je izkazal Kalister Postojncem in okoličanom s tem, da je napravil 12 ustanov po 500 K za dijake iz Postojne in iz postojnskega političnega okraja. Da je storil ta velepomembni korak, imata največ zaslug tedanji postojnski glavar Ant. pl. Globočnik in deželnosodni svetnik Murnik, ki sta ga večkrat opominjala na to rodoljubno dolžnost. — Kalister je smatral one, ki si ne znajo pomagati iz revščine, za bolj majhne in slabe. Sam se je rad pobahal, če so se

mu zahvaljevali za podpore in se mu lizali, češ: „Kdor si ne zna pomagati sam, tudi drugim ne more!“

Značilna za priprosto mišljenje milijonarja in njegove družine je sledeča dogodbica: Kalistrova žena je imela dobiti po njegovi oporoki 200.000. Ker s to svoto ni bila zadovoljna, je šla k sodišču v Postojno, kjer je tudi dosegla, da sta se ji priznala 2 milijona. Ker se je pri uradniku zamudila celo dopoldne, ni vedela, kam bi šla kositi. Uradnik ji svetuje, naj gre k Doksatu. „Vejo, gospod,“ pravi ona, „pa si nisva z Doksatovko nič kaj prijateljice.“ Nato jo povabi uradnik na kosilo. Po kosilu se je hotela žena odrezati in je dala uradnikovim trem otrokom vsakemu po — jedno desetico. Miljonov se očitvidno ni zavedala.

Notranjci imamo danes že več jako premožnih mož, od katerih večkrat slišimo, kako radodarni da so. Amerikanski milijonarji, v prvi vrsti Carnegie, v svoji radodarnosti ustanavljajo univerze, zvezdarne, javne ljudske knjižnice in zidajo različne najširšim slojem namenjene zavode. Naj bi i naši „miljonarji“ posnemali, če že ne Amerikancev, pa vsaj našega Kalistra in zapustili nekaj svojega premoženja v dobrodelne namene.

ali pri 300 km oddaljenem Harbinu; Japonci so jim vedno za petami. — Vsled tega poraza je bil general Kuropatkin odstavljen od vrhovnega poveljništva; to je bilo poverjeno generalu Linjeviču. Kuropatkin prevzame vodstvo t. zv. prve armade.

S to bitko je vojna na suhem za enkrat odločena na korist Japoncem, sedaj jim Rusi ne bodo več mogli zabraniti, da jih ne potisnejo iz Mandžurije in konečno tudi zavzemo Vladivostok. — Četudi nameravajo Rusi še znatno pomnožiti svoje brodovje, je težko verjetno, da bi ono moglo takoj spremeniti vojni položaj.

V Peterburgu seveda miru ne sklenejo. Rusiji Japonci sploh blizu ne morejo, sama pa ima še vojaštva dovolj, da vojno nadaljuje.

Novice.

Tvornica testenin v Il. Bistrici. Kakor znano, je lani tovarna Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici pogorela. Lastnika sta jo v širšem slogu na novo sezidala, jo popolnoma na novo opremila in jo bosta v kratkem otvorila. Opozarjamo na današnje „Poslano“.

Za Vipavce. Zaradi vojaškega nabora, ki bo dne 15. in 17. aprila v Vipavi, je odredilo c. kr. okr. glavarstvo postojinsko, da bo prihodnji uradni dan v Vipavi dne 6. aprila ob 10. uri dopoludne.

Veselica pivških rodoljubov v korist pogorelcem na Taborju in družbi sv. Cirila in Metoda se je nepričakovano dobro obnesla in izkazala čistega dobička 200 K. Pivčani so zopet enkrat pokazali, da jim tli vedno ljubezen do ubogih in do svojega naroda. Tudi tisti, kateri so bili radi boleznii ali drugih okoliščin zadržani se veselice vdeležiti, so poslali vstopnino. Odbor si šteje v prijetno dolžnost, da se najtopeje zahvaljuje vsem, ki so položili dar domu na altar.

Otvoritev nove železnice. Uprava državnih železnic namerava otvoriti promet na črti Celovec — Rožna dolina — Jesenice — Trst dne 1. novembra 1905.

Ne poznajo slovenščine. Mej tujimi zavarovalnimi družbami, ki lovijo klijente med Slovenci, se nahaja tudi „North British and Mercantile“. Zastopu te družbe v Trstu je pač vseč slovenski denar, sicer pa mu je zopern slovenski jezik. Mej tem, ko celo največe tržaške zavarovalne družbe uljudno odgovarjajo na slovenske dopise, postavlja se zastop te družbe na stališče, da je slovenščina v Trstu nepoznan jezik in noče odgovarjati na slovenske dopise. Notranjci, zapomnimo si to!

Ženska in moška podružnica Ciril-Methodove družbe v Postojni priredi dne 2. aprila t. l. v „Narodnem hotelu“ koncert v korist družbe. Iz prijaznosti sodeluje sl. salonski orkester in istega mešan zbor. Spored bo jako zanimiv in se bo tudi ponavljala komična opereta „Velika zmešnjava, ali profesor kontrapunkta v vagabundovi koži“. Na ta koncert, ki vtegne biti jako zanimiv, opozarjamo vse rodoljube iz okolice.

V cestni odbor za sodni okraj idrijski je deželni odbor kranjski mesto umrlega župana iz Godoviča Fr. Kanklja imenoval g. Ivana Pagona, župana in trgovca v Godoviču pri Idriji.

Pazite na otroke. Na Rupi pri Jelšanah se je opekkel dveletni otrok posestnika in krčmarja Surina — do smrti. Padel je v posodo, napolnjeno s kropom in zadobil strašne opekline. Tudi v Harijah pri Ilirski Bistrici je umrl radi zadobljenih opeklin 3letni otrok.

Nezgoda. Jakob Milavec, posestnik v Studenem, padel je tako nesrečno s poda na kamenita tla, da mu je počila lobanja in je po preteku 24 ur umrl.

Mule za vojaško porabo nakupuje vojaška uprava v Istri. Plačuje jih po 500 do 650 K. V Ljubljano je pred kratkim došlo takoimenovano gorsko topničarstvo z 17 mulami in se nastanilo v trnovski vojašnici.

Vojašnico za konjenike namerava baje zgraditi goriška občina.

Furlanija in Gorica. Lah i v Gorici se trudijo že dolgo vrsto let na vse načine ob vsaki priliki, da bi napravili vez, ki bi družila glavno mesto dežele s Furlanijo. Furlani stojijo na stališču, da nimajo ničesar iskati v Gorici, da Gorica pripada Slovincem, da je naše glavno mesto. Za svoje središče imajo Furlani Gradišče ob Soči. To so furlanski voditelji že večkrat povdarjali in kažejo to, kjer le prilika nanese. Nič ne spremeni tega mnenja, in če se tudi laški politiki v Gorici na vso moč trudijo, da bi priklenili Furlanijo nase. Hoteli so napraviti tramvaj v Červinjan na Furlanskem, sedaj nameravajo narediti celo železnico tje. Ustanovilo se je celo društvo, ki naj bi gojilo bratske vezi med goriškimi in furlanskimi Lah i. A vse skupaj ne bo dosti pomagalo. Gorica je in ostane središče goriških Slovencev, če tudi goriški Lah i tega nočejo vedeti.

Letošnji cesarski manevri se bodo baje vršili na Češkem in v istem obsegu, kakor so bili določeni za lansko leto. Čuje se, da se jih udeleži cesar sam ali prestolonaslednik. Pešcev bo nad 43000 mož, konjikov 16 eskadronov in 40 baterij topništva. Vojna uprava misli pri letošnjih vajah uvesti več novih modernih iznajdb in vojnih sredstev. Povod temu je seveda burska in sedaj rusko-japonska vojna. Tako se med drugim namerava postaviti več konjeniških oddelkov za strojne puške. Zato so izbrani dragonski polki št. 5, 6, 7, 11 in 13, dalje ulanski polk št. 11. Vsaka — pri obeh nasproti si stoječih vojih — samostojno delujoča konjeniška brigada pa dobi še posebej zase oddelek strojnih pušk. — Dalje se namerava izvesti letos poizkus s cestno-tovornim avtomobilom, ki ima težo čez 2000 kg. Motor bo imel približno 40 konjskih sil; ta avtomobil bo poraben tudi na navadnih potih, bo lahko prevažal vojnih potrebščin do 2375 kg in prevozil tudi na slabih potih na uro povprečno 9 km. Vaj se bo udeležilo gotovo tudi večje število lastnikov zasebnih motorskih voz in koles, ki se bodo rabili kot ordonance. Ustanovi se

nadalje več zrakoplovnih oddelkov in postaj za brezžični brzovjav; eno izmed najvažnejših vojnih sredstev bo pa gotovo glede neobhodno potrebne dobave hrane — potujoča kuhinja, katero namerava, kolikor bo mogoče, vojna uprava še letos preizkusiti. To bi bili posebni, kot kuhinje prirejeni vozovi, na katerih bi se že med potom kuhalo, da bo vojaštvu po končani vaji takoj mogoče dati jedil, ne da bi bilo treba šele cele ure čakati.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani sprejme oskrbnico ali oskrbnika 1) za Aljažev dom v Vratih (planinska restavracija) in 2) za Kadilnikovo kočjo na Golici. Ponudbe naj se pošljejo do srede meseca aprila t. l. osrednjemu odboru Slov. planin. društva v Ljubljani, kjer se dobe tudi podrobna pojasnila.

Nov izum Marconijev. Marconi je svoj aparat za brzovjav brez žice tako spopolnil, da bo po njegovi izjavi možno v kratkem spojiti Angležko z Ameriko ter vsemi kolonijami po tako nizki ceni, da se bodo teh naprav poslužili lahko vsi sloji.

Izselilo se je v Ameriko leta 1904. iz raznih krajev sveta 812.720 oseb, 44.326 manj nego leta 1900. Največ izseljencev je bilo iz Italije, namreč 192.286, za njo pride takoj Avstro-Ogrska s 177.156 izseljencev. Od izseljencev je bilo 548.100 moških in 263.770 ženskih. Denarja so izseljenci ponesli seboj 20,894.385 dolarjev (1 dolar = 5 kron).

Proti naseljevanju v Ameriki, je izdal ameriški zastopnik na Ellis-Islandu znova stroge odredbe. Kdor nima predpisane svote denarja ali zagotovljene službe vnaprej preskrbljene, se ne sme izkrcati, temuč se mora vrniti v Evropo. Treba je, da vedo to naši izselniki.

Prosveta.

„Narodna prosveta“ v Gorici. Društvo „Narodna prosveta“ v Gorici otvorila je v četrtek dne 16. marca t. l. javno ljudsko knjižnico v „Trgovskem domu“. Knjige se bodo izposojevale samo na izkaznice vsaki četrtek in ponedeljek od 6. do 7 $\frac{1}{2}$ ure zvečer. Izkaznice bodo dobivali člani brezplačno, nečlani proti pristojbini 20 vin. Nečlani bodo plačevali vrhu tega še za vsako izposojeno knjigo 4 vin. — Ob enem s knjižnico otvori društvo tudi bralnico za društvene člane, ki je odprta 17. marca dalje vsaki dan od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. V bralnici bodo na razpolago vsi znamenitejši časopisi in revije, naši in tuji.

Jugoslovanska etnografična razstava v Zagrebu. Meseca avgusta 1906 se bo vršil v Zagrebu po inicijativi predsednika zveze jugoslovanskega Sokolstva dr. St. pl. Miletića splošen sokolski izlet. Tem povodom bo, kakor se sliši v Zagrebu tudi razstava katera se priredi po načrtu češko-slovanske etnografične razstave, ki je bila v Pragi l. 1895. Iz zbirk te razstave namerava dr. Miletić ustanoviti v Zagrebu jugo-

slovanski etnografični muzej. Etnografija (narodopisje) je znanost, ki se peča z raziskavanjem in popisovanjem plemena, pokoljenja, šeg in slovstva posameznih narodov. Do konca 18. stol. so se učenjaki pečali bolj z razlago jezika (lingvistiko), a v začetku 19. stol. so počeli preiskati ostaline pradedov. Da je narodopisje tudi za nas velikega pomena je jasno; gotovo bo pripomogel bodoči muzej v Zagrebu, da bomo bolj spoznali šege in navade naših očakov. Zanimale bodo lepe narodne noše in pohištvo ne le nas ampak tudi tujce. Vsaki stvari, ki jo rabi narod, vtisne pečat svoje duše. Vsak narod ima svoje narodne pesmi, na svoj način si okraši omare, orodja in sobo v kateri prebiva. Vsakemu plemenu so lastne posebne noše in posebne šege. Proučevanje narodnih pesmi, šeg, navad, okraskov, pohištva itd. nam podaja globok vpogled v njegovo duševno življenje. Pri nas Slovencih smo v tem oziru še precej zaostali, razun narodnih pesmi, ki nam jih je na mojstrski način zbral in uredil dr. Štrekelj, razun nekaj malo narodnih noš, ki so shranjene v ljubljanskem muzeju in razun nekoliko narodnih okraskov, ki jih je nabral in v ljubljanski „Narodni kavarni“ vporabil za okrasek stenam inženir Jager, nimamo Slovenci nabranega nikakega narodnega blaga. Upajmo, da porabijo v to poklicani ljudje priliko etnografične razstave in nabavijo kar največ narodnega blaga, ki vsled prodirajoče mejnarodne kulture vedno bolj izginja in zamira.

„Uranija“. Misel, da se razširi znanost med preprosto ljudstvo se je splošno pojavila v najnovejšem času. Kar ve človek je dobro, in če ve enkrat nekaj, umeva drugič boljše in zveže to kar je prej vedel s tem, kar sliši prvič. Na Dunaju je društvo Uranija, ki ima tudi ta lepi namen. Predavanja se prirejajo v veliki dvorani s pomočjo slik in raznih priprav. Za predavanja pridobi odlične strokovnjake. Pred kratkem je predaval slavni potovalec Borchgrevink o južnem polu, dr. Boeck o osrednji Aziji. Dr. Wegener je poročal o svojem potovanju na otok Martinik, kjer je bila pred nekaj leti strašna nesreča. Drugi predavajo iz naravoslovja, fizike, zgodovine in umetnosti. Priprost Dunajčan nima prilike potovati daleč. Tu pa vidi lahko širno morje, tuje dežele, bujne gozdove vročih južnih dežel itd. Velik napredek se izvrši v najkrajšem času. Uranija dobi lastno poslopje. V ta namen ji je prepustila mestna občina veliko sveta, kjer se bo z denarnimi prispevki vseh slojev dunajskega prebivalstva sezidalo lepo, edino temu namenu služeče poslopje. — Odličen gospod, kateremu je postojnska jama dobro znana, se je obrnil na gosp. Šeberja naj mu preskrbi fotografične slike iz postojnske jame, ker namerava predavati v tem društvu Dunajčanom o krasotah naše jame. — Pri nas bi se lahko zelo mnogo storilo za ljudsko izobrazbo. Uradniki naj bi prirejali predavanja, vsak o svoji stroki. Davčni o davkih, sodniki o sodnijskih stvareh, učitelji o šolstvu. Tako bi zvedeli ljudje mnogo novega in bi umevali bolje delovanje in namen javnih uradov.

O potrebi večje izobrazbe. Danes vse hiti za večjo izobrazbo. Oče, ki ima več sinov, dela na to, da da vsaj enega sina v šolo, da postane „gospod“ in mu ne bo treba tako trdo delati kot očetu. Za izobrazbo ostalih otrok pa se žalibog dostikrat prav nič ne brigajo, ker menijo, da ostanejo ti itak doma in jim ni treba več znati, kar zna oče in kar so znali njegovih predniki. Pri tem pa ne pomislijo, da treba v sedanjem času veliko več vedeti kot preje. Z veliko nevoljo pošiljajo otroke v šolo, ker mislijo, da v tem času otrok ne morejo porabiti doma za delo in komaj čakajo, da deček ali deklica dovrši 14. leto, da ga morejo potem porabiti doma pri delu. S tem letom je po navadi tudi končana otrokova izobrazba. Veliko naših ljudi misli, da zadostuje, ako pošiljajo vsako nedeljo svoje otroke h kršanskemu nauku in da so naročeni na „Domoljuba“, in na Mohorjevo družbo. To je vsa dušna hrana, katero ima naše ljudstvo po večini od 14. leta dalje. Da ni najboljša, si more misliti, kdor je čital Domoljubove neumnosti in tudi še kaj boljšega. Ako pride sedaj kako „pisanje od gosposke“, ali pa, ako je treba pisati kako pismo, pa mora že plačati, da mu opravi to kaka oseba, ki se je učila tudi še po dovršeni ljudski šoli dalje. Treba bi bilo zato, da bi imela vsaka občina poleg ljudske šole, še kmečke nadaljevalne šole, ki bi podale učencu, kar mu treba neobhodno za življenje. Te šole naj bi obiskovali otroci po dovršeni ljudski šoli. Da bi pa mogli po letu pomagati svojim starišem tudi pri delu, naj bi obstajale te šole samo po zimi, ko otroci itak družega ne delajo, kot lenuharijo.

Čeških zemljedelskih šol je bilo leta 1902/3 na Moravskem: 1 srednja, 5 kmetijskih, 22 zimskih, 1 gospodinjska, 1 mlekarska in 1 sadjarska. Na vseh teh šolah je bilo 924 dijakov. Pri nas se šol bojijo!

Narodno gospodarstvo.

Jadranska banka v Trstu. Kar se je že dolgo pripravljalo in je bila za napredek slovenske trgovine v Trstu že skrajna potreba, se nam bo v kratkem izvedlo: v Trstu se ustanavlja slovanska banka. Slovenci, Hrvati in Srbi so se združili, da ustanove „Jadransko banko v Trstu“. Poslovala bo slovenski, hrvatski, srbski. V banki se bo menjavalo denarje, sprejemala bo denar in vrednostne papirje na obresti v ohrano, upravo ali porabo, posredovala bo kupčijska plačevanja na kontih in z nakaznicami, diskontirala menjice t. j. dajala kredit s tem, da kupuje menjice, ki bodo šele dospеле, dajala posojila na blago, vrednostne papirje, na posestva, zemljišča itd. S tem bo pomagano Slovencem, osobito trgovcem, da se jim ne bo treba obračati na tuje banke! Tudi Notranjci naj podpirajo to prevažno in dobro premišljeno podjetje, osobito notranjske posojilnice ne bodo storile slabo, če se močno zanimajo za novo banko. „Jadranska banka“ bo namreč delniška družba s temeljno glavnicco 2.000.000 K. Za prvi začetek se bo izdalo delnic za 500.000 K.

Komisijonelni obhod zaradi uravnave Pivke se je vršil dne 14. in 15. t. m. Poljedelsko ministrstvo je zastopal referent dvorni svetnik g. Markus, deželno vlado c. kr. stavbni svetnik g. Böltz in deželni odbor višji deželni inženier g. Sbrizaj. Ogleda so se vdeležili zastopniki zagorske, šenpeterske, slavinske inpostojnske občine.

Posojilnica za il.-bistriški okraj v Trnovem je imela v lanskem (XI.) upravnem letu K 739.251·51 v prometa. Pristopilo ji je na novo 61 zadružnikov, izstopilo pa je 46 zadružnikov. Ostalo je torej koncem leta 564 zadružnikov in sicer 18, ki imajo 43 glavnih deležev po 50 kron in 546 z opravnimi deleži po 2 K. Vložilo se je v pretečenem letu K 233.451·34 v, vzdignilo pa K 182·039·79 v in obstoji koncem leta 488 hranilnih knjižic za K 563.547·17 vin. Posodilo se je na novo K 72.309·65 v, vrnilo pa K 53.743·88 v in je stanje posojil koncem leta K 374·514·77 v. Rezervni zaklad znaša K 23.465·86 v; čistega dobička pa je napravila posojilnica K 2.797·44 v.

Kako in do kedaj se še zamenjavajo vže iz prometa izključeni bankovci avstrijske veljave. Stari papirnati denar po 5 in 50 goldinarjev zamenjava se še do 31. avgusta 1907, po 10 gold. do 31. avgusta l. 1909 in po 100 gold. do 31. oktobra 1910. — Ako ima še kdo tak denar shranjen ali če ga slučajno kot založenega še v kaki knjigi ali skrinji najde, naj ga pošlje filijalki c. kr. avstro-ogrške banke v Ljubljano ali pa neposredno c. kr. avstro-ogrski banki na Dunaj s pismeno in po 1 krono kolekovano prošnjo ter priloži z naslovom napisan in z znamkami za 35 h frankiran zavitek (kuvert). Prošnja naj se glasi približno takole: Sl. filijalka c. in kr. avstro-ogrške banke v Ljubljani. Podpisani prosim da mi sl. filijalka izvoli zamenjati ..... komadov bankovcev po ..... gold. avstrijske veljave v bankovce kronske veljave in mi poslati zamenjeni bankovec v priloženem frankovanem zavitku priporočeno po pošti.

Drag krompir. Iz Gorice pišejo, da je tamkaj krompir za setev letos izredno drag, prodajajo ga kvintal po 11 kron; navadno je kvintal po 6—8 kron.

Kako treba spomladi ravnati z drevjem. Spomladi najdemo na marsikakem drevesu ostanke suhih in polomljenih vej, ki so ali še sveži, ali pa so že začeli gnjiti. Ti navidez popolnoma nedolžni deli so veliki škodljivci našega drevja, ker so nevarni njegovemu zdravju in življenju. Zato jih najdemo tudi največ tam, kjer se gospodar dosti za drevje ne briga. Vsakdo, kdor hoče imeti dobro in rodovitno drevje, naj te izrastke in ostanke takoj odstrani. Drevo, ki ima take nedostatke, ni lepo, pa tudi zdravo ni. Kajti take rane se na drevesu tudi čez 20 let ne zacelijo. Rana je izpostavljena vetrovom, dežju in mokroti in začne vsled tega čez malo časa gnjiti. Kmalu vidimo, da se razširi trohnoba po celi veji in po sosednih in slednjič se loti celega drevesa. Tako postane drevo trhlo in preslabo, da bi se ustavljalo vremenskim neizgodam. Močnejšim viharjem že ne more več kljubovati in dosti-

krat se zlomi pod težo svojega sadja. Kdor hoče tedaj imeti zdravo drevje, naj skrbi v prvi vrsti, da se taki trhli in gnjili ostanki starih vej odstranijo. Če se je gnjiloba že oprijela debla, treba vse gnjilo izpraskati in izrezati, rano pa skrbno zamazati. Najbolj pripravno sredstvo za to je sadra (gips) ali pa cement.

Hud bik. Da si ne vzredimo hudega bika, ravnajmo ž njim mirno, prikupljivo in resno. Zlasti ga nesmemo dražiti. Bik se hitro privadi svojega ogrebovalca, ako dobi od njega večkrat priljubljene mu krme, n. pr. osoleni kos kruha itd. Takoj v mladosti vodimo bika na verigi, da se nanjo navadi in dajmo mu takoj tudi v nos obroček (rinko). Ako se bika vprega ostanejo bolj krotki. Kraj za skakanje naj je blizu hleva. Da gre bik rajši v hlev, dajmo mu po skakanju v hlevu soli, kruha in malo dobrega sena.

Osemtedenskega mlekarskega tečaja v Logatcu, katerega je priredila c. kr. kmetijska družba kranjska dogovorno s kranjskim deželnim odborom, udeležuje se dvanajst učencev. C. kr. poljedelsko ministrstvo dovolilo je v to svrhu 800 K državne podpore.

Število članov c. kr. kmetijske družbe naraslo je letos na 7000. Tolikega števila nima nobena druga kmetijska družba v naši državi.

Čistost je pol zdravja, to velja tudi o prašičih. Za maloktero žival se tako malo brigamo, kar se čistote tiče, kakor za prešiča. In vendar bi mu čistota zelo koristila. Prešič, čegar koža je čista, se bolje razvija kakor prešič, za ktere se gospodar ne briga in ga pušča v nečistosti. Praktični gospodar je to dokazal s poskusom. Vzel je šest mladih prašičkov in jih krmil sedem tednov popolnoma jednako. Tri izmed njih je dal vsak dan čistiti s krtačo in vodo, tri pa je puščal nečiščene. Na koncu so tehtali čiščeni prešiči vsak okoli 15 kg več nego nečiščeni. Tudi v hladnejših letnih časih bi se moral prašič umivati in sicer naj se v tem času umiva v hlevu z mlačno vodo in krtačo. Na tak način se prešičevo zdravje utrjuje, in hrana, ki se mu podaja, ima veliko boljši uspeh. Naravnost vzorna je reja prašičev na Kitajskem. Tam jih gonijo gospodarji opoldne k tekočim vodam ter jih perejo in čistijo. Vendar ima to drug nedostatek, ki je zelo važen: kajti kopanje prašičev v tekočih vodah je nevarno, ker se s tem lahko širijo kužne bolezni.

Katera teleta naj se rede in katera prodajo? Za rejo se izbirajo najlepša teleta, dobro razvita in močna; samo taka so nam porok, da bodo tudi pozneje dobro vspevala in se razvila. Tega pa ne poznamo vedno samo po razvitku in velikosti teleta, lahko je namreč tele na prvi pogled dobro razvito, a vendar nima pravega življenja in čvrstosti. Takega se za rejo ne odbira, ker rado pozneje oboli. Baje reši gospodar, ki je daleč znan po svoji krasni, zdravi in dobičkonosni živinoreji, to vprašanje na tale praktični način: Ko se je treba odločiti, se-li tele proda ali obdrži, položi tele vznak. Močno in v resnici zdravo tele dviga z vso silo glavo navzgor. Slabotna teleta pa se le malo branijo, dvigajo

glavo le malo ali pa jo drže popolnoma na zemlji. Taka teleta se takoj prodajo.

Perutninarstvo v združenih državah severo-amerikanskih zasluži, da se vanj ozira celi svet. Redi se tam čez 250 mil. kosov perutnine v skupni vrednosti 86 milijonov dolarjev, kar znači v našem denarju 430 milijonov kron. V enem letu se je vzredilo perutnine za 137 mil. dolarjev = 685 milijonov kron in jajec za 280 mil. dolarjev ali 1400 milijonov kron. Zato je doneslo perutninarstvo skoraj 400 % od kapitala, ki je bil zato uložen. To je možno doseči le na ta način, da se uporabljajo v obilici valilnice, o katerih je tudi „Notranjec“ že pisal. V valilnicah se izvali več kur, a kokoši ne kločijo takó dolgo vsled česar znesejo več jajec. Na enega prebivalca pridejo 203 jajca v vrednosti 1.89 dolarjev. Vrednost perutninarstva znaša 16.3 % vrednosti vseh živinorejskih dohodkov. Da more čitalec dobiti pojem o množici znesenih jajec pripomnimo, da bi bil vlak, ki bi vozil tako veliko množino jajec tako velik, kot je razdalja od Chicaga do Washington-a ali približno tak kot je trikratna železnična proga od Ljubljane do Trsta.

Kunci. Reja domačih zajcev se je začela zopet razvijati in sicer na Češkem. Tamkaj obstojajo društva za rejo kuncev. Letà opozarjajo baš sedaj javnost na veliko gospodarsko važnost reje domačih zajcev. Moravski „zajčarji“ prosijo v svoji spomenici 1. da bi inteligenca, časopisje, učitelji ljudskih in gospodarskih šol seznanjali s poučnimi članki, s pogovori in govori stariše in učence o umni reji kuncev; da bi pri vseh gospodarskih in gospodinjskih šolah in pri onih na deželi, dalje pri sirotišnicah in hiralnicah napravili vzorne „zajčarne“; 3. da bi se z razstavami zajčjih kož in z pripravljanim jedij z zajčjega mesa opozarjala javnost na užitek zajcev; 4. da bi zdravniki sami pripoznavali, da je bolje zajčje meso kot nezadostna žitna hrana; 5. izvoz in dovoz kuncev naj se pomnoži z ugodnimi pogoji; dežela naj podpira vzdrževanje vzornih „zajčarn“, potujoči učitelji naj o tem predavajo in naši krznarji in usnjarji naj v tujini pomnože svoje izkušnje o predelavanju zajčjih kož.

O fižolu. Piše se nam: Mi Notranjci bi bili morali spoznati že davno, da sejemo različne vrste žit, ki nam ne prinašajo skoro nobenih koristi. Vsakdo pač ve, da se na Pivki nikakor ne izplača pšenica, rž, ajda itd. Ravnotako bi bilo treba tudi že davno uvideti, da se premalo pečamo zlasti s fižolom, ki pri nas navadno obrodi dobro in po katerem se povprašuje na vsakem trgu. Dosedaj smo ga nasadili ponavadi le med krompir. Nujna je potreba, da začnemo saditi fižol sam na posebne njive. Dosedaj smo le gledali na to, da bo fižola dovolj za domačo porabo, prodali smo le, če ga je slučajno kaj ostalo. Skrbeti moramo, da pridelamo toliko fižola, da ga bomo lahko na vagone prodajala. Oni, ki sami ne bi imeli fižola za cel vagon, se lahko združijo, po dva, trije ali v zadruzi. Če tudi bi se slučajno fižol enkrat ne obnesel, bodo prišla rodovitna leta, da se bo gotovo izplačal ves trud.

Poslano.*)

IV. bilanca mlekarne zadruga v Kočah.

Ko so člani iz vasi Orehek, Matenjavas, Rakitnik, Grobše in Žeje odstopili od mlekarne v Kočah in si zgradili na Prestranku novo mlekarino, je to duhove v Kočah in na Slavini jako razburilo in sicer zato, ker bodo morali odstopivšim članom izplačati njihove dobičke pri mleku, katere imajo ali bi vsaj imeli dobiti. Da bi se pa temu odbor umaknil in da bi dobičkov za l. 1904 ne bilo treba izplačati, je sestavil, ali bolje rečeno: dal sestaviti prav konfuzno bilanco — á la Seliškar ali Pelc, Iz iste se razvidi mnogo zanimivega, kar bi utegnulo interesirati še druge Notranjce, namreč kako lahkomišljeno in zapravljivo se je zadnje leto z združnim premoženjem gospodarilo. Številke nam naj pokažejo to uzorno gospodarstvo: prejšnji odbor je leta 1903 pri podelovanju 536.229 litrov mleka imel 12.990.01 K izdatkov, novi odbor pa pri 470.624 litrih mleka 17.016.41 K stroškov, torej 65.605 litrov mleka manj, stroškov pa 4026.40 K več! Ali niso to številke, ki morajo vsakega zbsti v oči, če bilance le površno pogleda in jih primerja? — Vpraša se torej slavno vodstvo, predstojništvo in še bolj slavno nadzorstvo, li morete dokazati, kaj je vzrok, da so se izdatki za tako velikansko svoto pomnožili, če ste prav imeli manj mleka za podelati?

V bilanci nadalje najdemo, da se je plačalo za nabavo oprave (inventarja) 190 K. Znano nam je pa še prav dobro, da se je kupilo med letom 1904, ko smo še vsi donašali mleko v Koče, 30 novih posod, katerih račun je gotovo najmanj 600 K znašal in je bil tudi poravnan. In niste li med letom morda tudi kupili novega voza za kacic 250 K in železne blagajne za 140 kron? Ali niste tudi v ledenici nekaj prizidali, kar bi imelo iti na račun stavbe? Vknjižili ste pa kar vse to kot upravne stroške v tem slučaju kar celih 800 K, drugo pa še povrh. Na ta način seveda hočete prikriti vsaki dobiček in da bi na zadnje vse Vam ostalo, a ne bode šlo. Naše mleko je ravno tako pripomoglo, da so se napravili dobički kakor pa Vaše in imamo potemtakem tudi prave do njih.

Ko potem pregledamo račun dobička in izgube, se moramo čuditi, kako je »zguba« imenitno sestavljena, prav po — klerikalnem sistemu; tam se čita doslovno:

Račun stavbe: odpis za »obrabo«	K 1000.—
» inventarja; » » » »	» 3308.26
torej za celih	K 4308.26

sta se hiša in inventar obrabila v edino enem letu. Tako pa čez 5 ali 6 let ne bi bilo premoženje čisto nič več vredno, pa bi ga »šenkali« nam; a računski zaključki se pa na ta način dajo imenitno napravljati, če se zneske, ki se jih je potrošilo za napravo inventarja in za stavbo, vknjiži kot upravni trošek, kar pa slučajno še ostane, pa se odpiše za »obrabo.«

Bilanca od leta 1903 nam kaže, da je bilo združne mlekarne premoženje vredno K 25.614.68 eno leto pozneje pa samo » 16.617.12, tako se je to imetje skrčilo zopet za . . . . . K 8.997.55 samo v enem letu. To so samo glavne točke, katere smo mogli navesti, ker nimamo pri rokah knjig; ko bi imeli vpogled v iste, bi seveda bolje znali povedati, na kakšen način so se napravljali stroški na grbo združnikov.

Po kaj se je hodilo toli pogosto v Reko na mlek. stroške (enkrat jih je bilo 24, drugič 20 kron) se ni nič povedalo, zlobni jeziki so govorili, de se je šlo po pooblastila za občinske volitve. . . . .!

Nastavljena sta bila v službi poleg vodje Kanalca še dva mladeniča, a vsled vpliva enega odjemalca nastavljen se je še en navaden delavec, da je potem, po mnenju odjemalčevem seveda prejemal mleko in glej čudo, dotičnemu gospodu se pa mleko ni kvarilo več, a drugim pa vseeno ravno tako kakor popred, ko je

*) Za vsebino je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor določa zakon.

prejemal mleko še Kanalca. Plačevalo se je pa potem temu »veščaku« za 2 uri dela na dan po 2 kroni. Ko je potem skoraj dva meseca prezgodaj došel novi voditelj, se je istemu moglo plačevati mesečno 100 kron in potni stroški iz Češkega so se mu povrnili; gospod Žigman kot t. č. tajnik mlekarne ga je pa peljal precej v Št. Peter predstavit načelniku nadzorništva, mlekarina je pa zopet morala plačati za njegove »stroške«, ki so se napravili seveda v gostilni, 5 kron. Grozen ropot in krik je bil potem neko nedeljo v mlekarini, ko sta Žigman in Penko po »ukazu« trgovčevem nastavila Blaža Ženko-ta kot »višega« prejemalca mleka in kričala, da če ga mlekarina ne plača, da ga plačata onadva iz svojega. Torej gospoda ošabna, povrnita mlekarini tistih 48 kron, mi nismo prav nič voljni jih plačati! Še ni bilo zadosti tega. Konfuzni nadzornik je pred kratkim še dobil 50 kron nagrade za svoj trud ker »je spravil mlekarino enkrat v red«, kakor se večkrat izraža. Da, prav gotovo ste jih zaslužili, ampak le za trud, ker ste »nadzorovali«, kako se lahko more kacic 4000 kron več zapraviti kot bi se smelo! — Navedeno je tu le par dejstev, ki krasno ilustrirajo izborna in redna poslovanje odbora Koške mlekarne.

Ker imamo vendar še novi revizijski zakon z dne 27/6. 1903 št. 133 in tozadevni ministerski ukaz št. 134, bi bilo pač že tudi čas, da bi se pričel isti zakon faktično vporabljeni. Dosedaj je še vedno samo na papirju, vsaj pri nas na Notranjskem je tako. Odboru pa svetujemo, naj malo bolj vestno gospodari z združnim premoženjem, kajti če bo šlo tako naprej, zna se morda še kaj zanimivejšega zgoditi, kot se je n. pr. zgodilo pri neki kazenski obravnavi v Postojni dne 15. februarja t. l. — Nadaljnih otročarij pa menda vseeno še ne bode konec v Kočah; to nam je pokazala zopet zadnja volitev odbora. Slovesno so se ti gospodje rotili in priduševali, da ne prestopijo več praga mlekarne, ko enkrat svoje dostojanstvo odlože in ga tudi več ne sprejmejo, pa kakor se vidi, so zopet komaj čakali da se jih je na novo izvolilo. To Vam je moštvo! Za danes naj bo dosti, če bode treba Vam bodemo že še kaj posvetili.

Prizadeti udje.

Za kratek čas.

Dober zagovornik. — Sodnik: „Zatoženec! Imate li zagovornika?“ — Zatoženec: „Svojo ženo sem prignal s seboj, ta ima jezik za tri dohtarje!“

Trda glava. Častnik: „Tako, zdaj sem vam povedal, kako se morate vesti, kadar se vozite po železnici! Rekrut Maček! Zakaj ne sme vojak pomoleti glave skozi okno, kadar se pelje po predoru?“ — Maček: „Da se predor ne poškodeje.“

Izpred oltarja. — Neža: „No Metka, ali si že slišala, kako je zadnjič v Ljubljani policaj nevesto odvedel izpred oltarja?“ — Metka: „Za Boga, kaj pa je storila?“ — Neža: „Nič; za ženo jo je vzel!“

Listnica uredništva.

G. Valenčiču: Naše pravno prepričanje se z Vašim v napominjanem vprašanju ne krije. Če se izkaže potreba, spregovorimo enkrat sploh o tem in o drugih prepornih vprašanjih iz občinskega prava.

Notranjci, berite, širite in naročajte „Notranjca“!

Našim odjemalcem!

Tovarna testenin se bliža svoji dovršitvi. Ne bomo navajali ne skrbi ne truda, ki smo ga imeli pri zopetni zgradbi in preosnovi, niti posledic udarca, ko nam je uničil požar našo staro tovarno, saj smo dobili tolikanj izrazov simpatije, ne le od strani cenjenih trgovcev, temveč tudi od strani spoštovanih konsumentov, da nam je to dalo moč, poprijeti se dela s podvojeno silo.

Udarec našel nas je popolnoma nepripravljene, in ker nam je bilo na tem, tovarno ne le opremiti z novjšimi napravami, temveč jo tudi opremiti za večjo produkcijo, nam ni bilo vzlic vsemu naporu mogoče preje z izdelovanjem pričeti.

Nikdar nismo mislili, da si zamore kako podjetje v vseh krogih toliko zaupanja pridobiti, kot je tega naše deležno postalo. Zdi se nam, kot bi bilo naše podjetje nekaka narodna last, da se je narod veselil, ko je videl, da raste in procvita, a se žalostil, ko nas je nesreča zadela. Ako imamo tako zaupanje ob strani, potem se ne bojimo udarca, in naj je bil še tako ljut.

Od vseh strani dohajajo nam vedno vprašanja, kdaj vendar pričnemo. Pisma govore, da se še le sedaj ve prav ceniti naše testenine, ko jih ni; slišali smo celo, da so se po požaru naše testenine iskale in plačale po dvakratno višji ceni kot prej. Večina trgovcev nam piše, da ne prodajajo testenin, odkar so jim naše pošle, ker se je vsak poskus, vpeljati druge, izjalovil.

Ne bode dolgo trajalo, in naše testenine bodo zopet na prodaj. Dal Bog, da bi jih nikdar več ne zmanjkalo.

Prva kranjska tovarna testenin
Žnideršič & Valenčič
 Ilirska Bistrica.

Tržne cene v Ljubljani.

Semena:			
Domača detelja	od K	120.—	do K 124.—
Lucerna	» »	230.—	» » 250.—
Laneno seme	» »	23.—	» » 24.—
Fižol:			
Rudeči ribniški	» »	27.—	» » 28.—
Prepeličar	» »	29.—	» » 30.—
Žito:			
Pšenica	» »	21.60	» » —.—
Rž	» »	17.—	» » —.—
Ječmen	» »	16.—	» » —.—
Oves	» »	15.—	» » —.—
Ajda	» »	18.—	» » —.—
Kože:			
Goveje z rogmi vred.	» »	100.—	» » 104.—
Telečje	» »	65.—	» » —.—
Svinjske	» »	80.—	» » 80.—
Lisičje	» »	11.—	» » 12.—
Kunine (belice)	» »	30.—	» » 31.—
» (rumenice)	» »	36.—	» » 38.—
Dihurjeve	» »	6.—	» » 6.50
Vidrne	» »	24.—	» » 25.—

Za 100 kilogramov.

Za par.

Opr. št. C 99/5.

1.

Oklic.

Zoper Franceta Klemen iz Predjame št. 40, kojega bivališče je neznano, se je podala pri c. kr. okrajni sodnji v Postojni po Jerneju Klemen iz Predjame tožba zaradi priposestovanja zemljišča vlôžek št. 114 d. o. Bukovje. Na podstavi tožbe določa se narok za ustno razpravo na dan

11. aprila 1905

ob 9. uri dopoldne pri tej sodnji.

V obrambo pravic toženčevih se postavlja za skrbnika gospod Gustav Omahen, c. kr. notar v Postojni. Ta skrbnik bo zastopal toženca v oznamenjeni pravni stvari na njegovo nevarnost in stroške, dokler se ali ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni, oddelek II., dne 20. marca 1905.

Opr. št. C 98/5,

1.

Oklic.

Zoper Miha Premru iz Hrenovic št. 1, kojega bivališče je neznano, se je podala pri c. kr. okrajni sodnji v Postojni po nedol. Jakopu Mejak iz Hrenovice tožba zaradi priznanja lastnine. Na podstavi tožbe določa se narok za ustno razpravo na dan

11. aprila 1905

ob 10. uri pri tej sodnji.

V obrambo pravic toženčevih se postavlja za skrbnika gospod Gustav Omahen, c. kr. notar v Postojni. Ta skrbnik bo zastopal toženca v oznamenjeni pravni stvari na njegovo nevarnost in stroške, dokler se ali ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni, oddelek II., dne 20. marca 1905.

E. 579/5,
5.

Oklic.

V izvršilni zadevi Ivana Klemenca, posestnika v Prestranku in drugov po dr. Franu Pikl, odvetniku v Postojni, proti Jerneju Ambrožu, stanovniku v Grobšah in Josipu Ambrožu neznanega bivališča po kuratorju dr. Josipu Furlanu v Ljubljani radi razdružbe skupne lastnine in prodaje zemljišč vlož. št. 48 in 49 davč. obč. Rakitnik v smislu § 352 izvrš. r. se določa narok za prodajo na

4. malega travna 1905

ob 10. uri dopoldne pri tej sodnji v izbi št. 6.

Ti zemljišči obstojata iz stavb. parcele 30, s hišo št. 23 v Grobšah in dvoriščem, iz vrta parc. št. 1773, iz njiv parc. št. 1522, 1589, 1840 in 1767; s tem posestvom združena je pravica do ustanove Janeza in Marije Kalister in solastnika pravica do gozda vlož. št. 413 k. o. Postojna.

Cenilna vrednost in ob enem najmanjši ponudek znaša 1808 K. Pod to ceno se ne bode prodajalo.

Dražbeni pogoji kakor vse druge na gorenja zemljišča nanašajoče se listine (zemljknižni izpisek, cenilni zapisnik i. t. d.) se morejo pri spodaj podpisani sodnji v izbi št. 6 med uradnimi urami upogledati.

Dražbeni narok je pri gorenjih zemljiščih zemljknižno zaznamovati.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni, oddelek III., dne 10. sušca 1905.

Mala oznanila.

Hiša št. 265 v Postojni na prodaj. Hiša je ob državni cesti, novozidana, ima 4 sobe, 2 hrama in kuhinjo. Krog hiše je tudi nad 1200 m² sveta (vrta). Natančneja pojasnila daje lastnik Ivan Modrijan v Postojni.

Kovačnica se daje v najem. Znana Bobnarjeva kovačnica v Kandiji pri Novem mestu se da mesca aprila v najem. Odda se najraje kovačnica s stanovanjem in posestvom vred. Redi se lahko kravo in par prašičev. Ako se ne bi oddalo vse skupaj, odda se tudi vsako posebej. Pojasnila daje g. Kušlan posestnik v Kandiji pri Novem mestu.

Več sto lepih visokodebelnatih jabolčnih in nekaj hruškovih dreves proda krajni šolski svet v Postojni. Cena od 50 do 90 h komad.

Več sto divjih kostanjev, visokodebelnato krepko drevje za drevorede ima po ceni na prodaj trško oskrbnništvo v Postojni.

Hiša v Zalogu pri Postojni, z dvema sobama, kuhinjo, obokanim hramom, lepim sadnim vrtom in ena njiva obsejana s pšenico je na prodaj. Natančneje se poizve pri lastniku v Zalogu št. 17.

Kolarskega učenca (vajenca) krepke postave, ki je spolnil 14 leto in ima veselje do kolarskega obrta sprejme Jakob Žitko, kolar v Dolenjem Logatcu.

Ročna harmonika, češkega tipa, izključno mesingaste plošče (plate) z jeklenimi jeziki, trdno izdelana, se ceno proda. Cena in vse drugo se poizve pri Maksu Modic v Vel. Otoku št. 27 pri Postojni.

Slavnemu p. n. občinstvu priporočam svojo

veliko zalogo raznovrstnih ur

kakor tudi vse potrebščine za

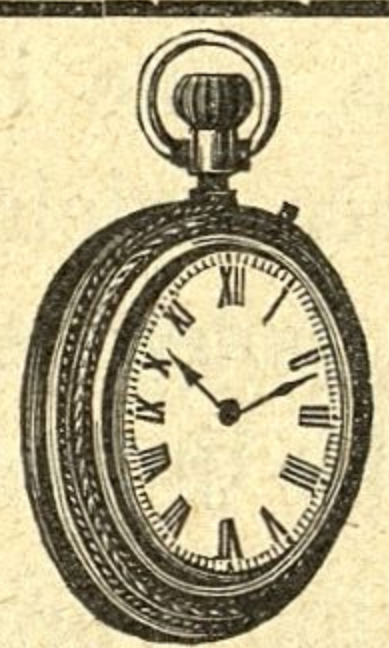
== kolesarje in hišne telefone. ==

***** **Cene nizke.** *****

Popravila ur in koles se hitro in po najnižjih cenah vrše.

Za obilen obisk se priporoča

Matija Petrič,
urar in mehanik v Postojni.

Trgovina z
usnjem.

IVAN SEUNIG

Trgovina z
usnjem.

LJUBLJANA, Stari trg 7.

Priporoča svojo dobro urejeno zalogo **podplatov**, enojnih, dvojnih in trojnih švicarskih **vachè. hemlok** (na podplatih) **waldivia, Australia, Croupons** raznih mark, **Vachè-Croupons** pristnih švicarskih podplatov, notranjih podplatov, **teletine, kravine** in **likanega usnja** kakor tudi **čohovine** (Pittling) lastnega izdelka. — **Lakirano, sedlarsko, jermenarsko, knjigoveško, jelenovo** in **kozje usnje**. — **Čevljarske potrebščine, kopita** in **vsako-**
vrstno orodje.

Vedno v zalogi: **Prava francoska teletina, Satine, Kid-usnje** in **irhovina** (Chevreaux), **ruska juhtovina, kože in golenice, ribji** in **goveji loj, ribja mast** in **degras za strojarje, laneno** in **rudninsko olje** ter **olje zoper prah**.

◇ ◇ ◇

Direktni uvoz.

◇ ◇ ◇

Kupuje in prodaja: ježice, volno, ščetine, mezro in raovco.

Preklic.

Jaz podpisana Marija Debevc, kleparja žena v Postojni, obžalujem in prekličem žaljive besede, katere sem dne 15. januarja 1905 govorila o gospodu Ivanu Sever, posestniku in občinskem svetovalcu v Postojni, in o njegovi ženi.

Postojna, dne 10. marca 1905.

Marija Debevc.

Naznanilo.

Čislanemu občinstvu najuljudneje naznanjam, da bom otvoril začetkom aprila svojo

— krojaško obrt —

na Jamski cesti v hiši št. 243 v Postojni.

Priporočam se za izdelovanje najnovejših civilnih oblek kakor tudi uniforme za gospode c. kr. uradnike. — Ker sem delal že nad 15 let po raznih mestih, zato lahko jamčim za najsolidnejše delo po zmernih cenah.

Velespoštovanjem

Josip Jurca, krojaški mojster.

Okrožni zdravnik

dr. Pavel Kane

ordinuje vsak dan v Vipavi.

Zahtevajte cenike zastonj in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka na debelo in drobno.

— **U r a r** —

in trgovec zlatnine in srebernine, delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v Bielu, Genovi in Glashütte.

P. n.

Slavnemu občinstvu najuljudneje naznanjam, da sem otvoril popolnoma na novo urejeno

— krojaško obrt —

v Viktor Zupanovi hiši pri cerkvi v Postojni

in se priporočam slavnemu občinstvu za izvrševanje najelegantnejših in najsolidnejših moških oblek ter sploh vseh v mojo stroko spadajočih del.

Z velespoštovanjem

Andrej Bizjak,
krojaški mojster v Postojni.

Najnovejše moderno opremljeno
kopališče

tik hôtela.

Gostilniški vrt s
prijazno utico.

Hôtel TOMŠIČ
Dobro znani
Ustanovljen 1. 1885. Ilir. Bistrica. Ustanovljen 1. 1885.

Priporoča :

pristna vina in izborno pivo.

Dobra kuhinja, zmerne cene.

Prenočišča

za p. n. gg. goste po nizki ceni.

Prostovoljna prodaja.

V Oreheku se bode dne 30. marca t. l. na prostovoljni dražbi prodajalo

več parcel (travnikov in njiv).

Natančna pojasnila dobiti je pri

c. kr. okrajni sodnji v Postojni
in pri gosp.

dr. Francu Pikl, odvetniku v Postojni.

Usojam si slav. občinstvu naznanjati, da sem prevzel

R. Valenčičevo (Fadgučevo) gostilno
v Trnovem

v najem in bom točil vedno najboljša istrska vina ter postregel z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Za obilen obisk se toplo priporoča

udani

Fr. Žnidaršič.

V Trnovem, 20. marca 1905.

Narodni hôtel v Postojni

.. .. se priporoča slav. občinstvu. .. ..

Izvrstna kuhinja,
    izborna pijača.

==== **Prenočišča.** ====

Omnibus pri vsakem vlaku, tudi vozovi
za gospode potnike.

Za večje prireditve velika dvorana.

Šolske tiskovine

priporoča

==== tiskarna ====

J. Blasnika naslednikov

v Ljubljani.

o o o

Istotam izvršujejo se tudi

**vsa druga tiskarska in litogra-
fijska dela.**

Pleskar, dekoracijski
====
==== in sobni slikar

Ivan Inocente

v Postojni

priporoča se slav. občinstvu za izvrševanje
raznih v njegovo stroko spadajočih del
po zmernih cenah ter točni in solidni
izvršitvi.

Osobito se priporoča za izdelovanje
firmskih tabel in trgovskih napisov.

V zalogi ima tudi vedno veliko izber
raznih barv, firnežev, lakov, čopičev itd.
po nizkih cenah.

Za vsa izvršena dela se daje
jamstvo.

Fr. Stupica

Ljubljana

== Marije Terezije cesta št. 1 ==

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča

*Portland- in Roman-cement, železniške
šine, traverse, štorje, dratence, kovane
cevke, ključavnice in okove, štedilnike in
peči, pumpe za vodo, pocinjene, svinčene in
asfaltirane cevi, nagrobne kriše, kotle za
klajo, kuhinjsko opravo, mrežo in bodečo
šico za ograjo, mizarsko in ključavni-
čarsko orodje.*

Velika zaloga

slamareznic, čistilnic, gepeljnov, mla-
tilnic, plugov, bran in samokolnic.

Hôtel „Ilirija“

v Ilirski Bistrici

se priporoča slavnemu občinstvu.

Izvrstna kuhinja. * Pristna vina. * Vsaki dan sveže pivo.

— Prenočišča. —

Za večje prireditve velika dvorana.

Hôtel „Ilirija“

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

— tri minute od kolodvora. —

Udobni restavracijski prostori; moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema; lepo, na novo urejene sobe za prenočevanje.

..... Kopalne sobe v hiši. ....

Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec.

— Izborna kuhinja. —

Postrežba točna. - - Cene nizke.

Za mnogobrojen obisk
prosi spoštovanjem

Fric Novak.

Ivan Zwölf

sobni slikar in pleskar

— v Postojni.

Prodaja barv, firneža, laka, čopičev i. t. d.

Priporoča se slav. občinstvu za naročila v njegovo stroko spadajočih del ter zagotavlja — točno in solidno postrežbo. —

Svetovnoznana

postojnska jama

odprta je vsaki dan ob pol 11. uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Pekarija in

 trgovina

— raznega blaga. —

Velika zaloga pristnega vrtnega in poljskega

semena,

Barthelnovega apna

za klajo živine in

 rudeče soli.

Ludovik Ditrich, Postojna.

Naznanilo in priporočilo.

Tiskarna R. Šeber v Postojni je prešla vsled prenagle smrti mojega brata Riharda v last njegove vdove in pozneje v last „Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani“.

Zasebna tiskarna, ki je bila vsakemu na razpolago in bila tudi podpora moje obrti, je prešla tako v roke strankarskega podjetja.

Da bo dosedanjim prijateljem in podpirateljem R. Šeberjeve tiskarne mogoče tudi še nadalje nabavljati si vse potrebne tiskovine, ki se jih potrebuje v zadrugah, trgovini, uradih in zasebnem življenji pri domači firmi v Postojni, in da bo tudi meni mogoče vsem zahtevam in naročbam točno in vestno ustrezati

sem otvoril meseca januarija t. l. svojo

akcidenčno tiskarno

v lastni hiši v Postojni h. št. 256.

Priporočam se v prvi vrsti vsem onim slavnim c. kr. uradom, županstvom, krajnim šolskim svetom, šolskim vodstvom, čislanim posojilnicam, mlekarskim zadrugam, čitalnicam, gasilnim društvom, gg. trgovcem in drugim zasebnikom, ki so toliko let rodbini Šeberjevi in osobito mojemu bratu Rihardu izkazovali svoje zaupanje in ga podpirali v obrtu. Priporočam se pa tudi vsem drugim, ki bi potrebovali kaj tiskarskih izdelkov in jih zagotavljam, da se bom vedno trudil, vsem svojim naročnikom po možnosti ustrezati.

Imel bom vedno v svoji zalogi vsakovrstne tiskovine za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge, izvrševal bom točno po naročilu tudi vsa druga tiskarska dela, kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veselnicam in občnim zborom, programe, naročila o zarokah, porokah itd., parte-liste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Maks Šeber.

T. TOLLAZZI

Dol. Logatec

trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno.

Zaloga železnine: lita železna posoda, žage, pile, verige, žebliji, žice, železna in pocinjena ploščevina, vlitni kotli, šine za kolesa, poljedeljsko orodje, vlitne peči itd.

Zaloga Portland- in Roman-cementa na debelo.

Trgovina s porcelanom in steklom: namizne posode, umivalne oprave, namizne viseče in stenske svetilke.

==== **Rum, cognac, namizna vina.** ====

Razne rudninske vode, Rakocy, Emma-Quelle, Preblavska Radgonska in Rogaška.

Zaloga papirja, pisarniškega, šolskih zvezkov, svilnatega papirja, raznovrstnih razglednic itd.

Prodaja oljnatih in prstenih **barv**, firneža; laka čopičev, karbolineja, lepa za mizarje.

Trgovina s poljskim in vrtnim semenom in poljskimi pridelki. Raznovrstna vina, kakor istrijsko, dolensko, dalmatinsko, štajersko in vipavsko na debelo in drobno.

Izvozna pivovarna in sladnica

— v Senožečah —

priporoča priznано najboljšé à la Plzensko marcno kakor tudi **eksportno pivo** v sodčkih in steklenicah po konkurenčnih cenah in zagotavlja najboljšo postrežbo.

☞ **Izvoz po vseh deželah.** ☞

Zaloge se nahajajo v Postojni, Planini, Bovcu, Cerknici, Logatcu, Št. Petru, Vipavi, Šturjah, Opčini, Proseku, Kozini, Podgradu, Rihenbergu i. t. d.

Glavna zaloga je v Trstu.

Velika trgovina specerije, galanterije, železa, porcelana, stekla, barv,
— kolonijalnega blaga na debelo in drobno in pekarija —

Anton Ditrich v Postojni

priporoča za prihodnjo spomlad svojo **bogato zalogo zanesljivo kaljivih poljskih semen** kakor: deteljo domačo in nemško (lucerna), peso orjaško (Oberdorfer, Eckendorfer in Mammuth), ki se v naših krajih izredno dobro ponaša, razne trave, kakor francoska in italijanska travulja, mačji rep itd. ter vsakojakega **vrtnega semena**, osobito veliko izber cvetlic.

— Prodaja rudeče soli in redilnega praška za živino. —

Fino pecivo raznih sladčic, fina namizna vina v steklenicah, raznovrstno žganje, osobito zelo priporočljiv je zdravilni konjak in fini rum. Ruski čaj. Razna rudninska voda.

☞ Zastopstvo za Notranjsko priznано najboljšega strešnega krila „ETERNIT“, patent Hatschek. ☞

Zaloga Portland in Roman-cementa na debelo

— ter vsih potrebščin za stavbe. —

Cene najnižje in povsem konkurenčne.

☞ Trgovcem primeren popust. ☞

Posojilnica v Logatci,

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

vabi častite zadruţnike k

rednemu občnemu zboru

kateri bode

dne 2. aprila t. l., ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni v Dol. Logatci.

Vspored:

1. Poročilo ravnateljstva in računski sklep za leto 1904.
2. Odobrenje računa in razdelitev dobička.
3. Poročilo o reviziji, izvršeni po zvezi slovenskih posojilnic v Celji.
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
5. Predlogi in nasveti zadruţnikov.

V Dol. Logatci, dne 20. marca 1905.

Ravnateljstvo.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

„Notranjske posojilnice“ v Postojni,

kateri bode

v nedeljo, dne 26. marca 1905, ob 2. uri popoldne
v društveni pisarni.

Dnevni red:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnikovo.
3. Poročilo nadzorovalnega odbora.
4. Volitev ravnateljskega odbora in sicer: *a)* ravnatelja, *b)* blagajnika, *c)* kontrolorja in *d)* dveh namestnikov. *e)* Volitev 6 članov v nadzorovalni odbor.
5. Predlogi društvenikov.

K polnoštevilni vdeležbi vabi častite deleţnike najuljudneje

Ravnateljstvo.

V Postojni, dne 5. marca 1905.

Izhaja dvakrat na mesec. Velja po pošti prejeman za celo leto 2 K, za pol leta 1 K. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Naznanila se računajo za celo stran 25 K, za pol strani 15 K, za četrt strani 8 K, za osminko strani 4 K. Mala oznanila po 20 vin. od petit-vrste. Ako se inserati večkrat tiskajo, ceneje. — Uredništvo in upravništvo se nahaja v Postojni hišna št. 256. — Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo, rokopisi ne vračajo.